



gemeente
Zoetermeer

Paragraaf 1 Lokale heffingen



Inleiding

In deze paragraaf staan de ontwikkelingen van de belastingen, retributies en bestemmingsheffingen van het afgelopen jaar. De belangrijkste afwijkingen die zich voordoen in de jaarrekening worden toegelicht. Daarnaast worden de ontwikkelingen van de gemeentelijke woonlasten weergegeven volgens de cijfers van het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden). Tot slot wordt er een beeld neergezet van het aantal kwijtscheldingsverzoeken in 2025.

Gemeentelijke tarieven en heffingen

Beleidsuitgangspunten

In de Nota lokale heffingen 2016 zijn de beleidslijnen voor lokale heffingen vastgesteld. Lokale heffingen worden onderscheiden in belastingen, retributies en bestemmingsheffingen. Door de gemeente wordt de volgende belastingen geheven: OZB (onroerendezaakbelasting), parkeerbelastingen, toeristenbelasting en precariobelasting.

Voor de retributies en bestemmingsheffingen mag de heffing niet hoger zijn dan de kosten die de gemeente maakt voor de geleverde diensten. Dit zijn o.a. afvalstoffenheffing, rioolheffing, marktgelden, lijkbezorging en leges. Daarnaast wordt de BIZ-bijdrage (Bedrijveninvesteringszone-bijdrage) van de Dorpsstraat geheven, waarvan de opbrengst voor een specifieke doelgroep is.

Algemeen stijgingspercentage

De tarieven van de heffingen en belastingen zijn in 2025 op basis van de begrotingsuitgangspunten (zie de [Programmabegroting 2025](#)) met het algemene stijgingspercentage van 0,9% gestegen. Een uitzondering hierop zijn de tarieven die door het Rijk worden vastgesteld, zoals de tarieven voor rijbewijzen en reisdocumenten.

OZB (onroerendezaakbelasting)

De tarieven van de onroerendezaakbelastingen (OZB) 2025 zijn verhoogd met het algemeen stijgingspercentage en verlaagd voor de gestegen WOZ-waarde van de woningen (3,6%) en niet-woningen (1,5%) ten opzichte van 2024.

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn in 2025 verhoogd met het algemene stijgingspercentage en verlaagd met € 2,35 per huishouden. In 2024 was het tarief met € 2,35 gestegen vanwege de verhoging van de vermogensnorm, waardoor meer huishoudens in aanmerking komen voor kwijtschelding. Voor 2025 was deze verhoging niet meer nodig, want er hebben minder extra huishoudens kwijtschelding aangevraagd dan verwacht.

Rioolheffing

De rioolheffing voor kleinverbruikers (tot 500 m³ waterverbruik) bestond in 2025 uit een vast bedrag van € 80,22 per aansluiting en een percentage van 0,0144% van de WOZ-waarde. De aanslag per perceel was maximaal € 329,80. De tarieven zijn in 2025 verhoogd met het algemene stijgingspercentage en het vast bedrag is verlaagd met € 0,80 per huishouden. In 2024 was het tarief met € 0,80 gestegen vanwege de verhoging van de vermogensnorm, waardoor meer huishoudens in aanmerking komen voor kwijtschelding. Voor 2025 was deze verhoging niet meer nodig, want er hebben minder extra huishoudens kwijtschelding aangevraagd dan verwacht.

Overzicht heffingen en belastingopbrengsten met toelichting:

Heffingen en belastingopbrengsten

Bedragen * € 1000

Prog. Heffing / Belasting	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting na wijziging 2025	Rekening 2025	Verschil rek-begr		Verschil rek-begr na wijz	
					Bedrag	Perc.	Bedrag	Perc.
					1 Leges vent- en standplaatsverg. / winkeltijden	130	117	117
1 Marktgeden / leges marktvergunningen	109	191	191	106	-85	-45%	-85	-45%
2 Leges gehandicaptenparkeerplaatsen / -kaarten	90	75	75	107	32	43%	32	43%
3 Afvalstoffenheffing	18.993	18.748	19.129	19.168	420	2%	39	0%
3 Leges verkeersvergunningen	3	8	8	5	-3	-38%	-3	-38%
3 Parkeerbelasting	2.646	2.073	2.573	2.684	611	29%	111	4%
3 Lijkbezorgingsrechten	615	484	484	713	229	47%	229	47%
3 Rioolheffing	8.258	8.066	8.366	8.366	300	4%	0	0%
3 Ondergrondse infrastructuur	254	387	387	277	-110	-28%	-110	-28%
5 Leges vergunningen bestuurlijk juridische zaken	91	127	127	95	-32	-25%	-32	-25%
6 Leges burgerzaken (inclusief rijksleges)	2.917	2.555	2.555	3.017	462	18%	462	18%
6 Leges omgevingsvergunning	2.357	4.023	3.323	2.544	-1.479	-37%	-779	-23%
7 Leges woonvergunningen	0	33	33	0	-33	-100%	-33	-100%
7 Leges gemeentelijke bestemmingsplannen	3	3	3	7	4	133%	4	133%
OAD Onroerendezaakbelastingen	41.135	43.757	44.620	44.326	569	1%	-294	-1%
OAD Toeristenbelasting	381	442	442	444	2	0%	2	0%
OAD Precariobelasting	108	148	148	99	-49	-33%	-49	-33%
Totaal	78.090	81.237	82.581	82.076	839	1%	-505	-1%

De belangrijkste afwijkingen tussen begroting, begroting na wijziging en rekening 2025 worden hieronder toegelicht. De uitgebreide toelichting vindt u bij de betreffende programma's. De begroting na wijziging bestaat uit de kolom begroting en de wijzigingen uit TB1 en TB2.

- De hogere parkeerbelasting komt door de inzet van een scanauto voor handhaving. In 2024 is met de scanauto gestart, de parkeerinkomsten zijn in 2025 verder toegenomen.
- Voor de lijkbezorgingsrechten zijn er meer inkomsten ontvangen, dit komt door de toename van het aantal begravingen en omdat er meer graven verkocht zijn.
- De legesinkomsten burgerzaken zijn hoger dan verwacht, vooral door een forse toename van aanvragen voor een persoonsdocument. Er zijn 2300 extra persoonsdocumenten aangevraagd dan begroot.
- De lagere inkomsten van de omgevingsvergunning wordt vooral veroorzaakt doordat er rekening was gehouden met de legesopbrengst van de omgevingsvergunning voor het bouwen van woningen aan de Eleanor Rooseveltlaan. De verwachting is dat deze vergunning in 2026 wordt verleend.
- Leges woonvergunningen: de kosten worden verhaald op de ontwikkelaars via anterieure overeenkomsten en niet via afzonderlijke leges.

Kostendekkendheid

De opbrengst van de leges en heffingen mag op begrotingsbasis maximaal 100% kostendekkend zijn. Dat wil zeggen dat in totaliteit de baten van de leges niet hoger mogen zijn dan de lasten. In de Nota lokale heffingen 2016 is een nadere toelichting opgenomen hoe de kostentoerekening wordt opgesteld. De werkwijze in Zoetermeer is dat alle kosten die mogen worden toegerekend, in principe worden toegerekend. Bij de bepaling van de kosten van de leges en heffingen worden ook de kosten van overhead toegerekend. Dit gebeurt op basis van een uurtarief per direct uur.

Kostendekkendheid 2025	Begroot					Werkelijk				
	Lasten (excl overhead)	Overhead	Totale Lasten	Baten	Dekkings%	Lasten (excl overhead)	Overhead	Totale Lasten	Baten	Dekkings%
Legestabel (titel 1)										
Bestuursstukken	2.000	-	2.000	2.000	100	-	-	-	-	
Burgelijke stand	213.000	60.000	273.000	230.000	84	168.000	51.000	219.000	183.000	84
Gemeentelijke basisregistratie	42.000	15.000	57.000	94.000	165	39.000	15.000	54.000	89.000	165
Omgevingsvergunningen	4.244.000	1.722.000	5.966.000	4.023.000	67	4.244.000	1.722.000	5.966.000	2.544.000	43
APV	43.100	32.600	75.700	11.440	15	35.800	27.500	63.300	7.700	12
Persoonsdocumenten	1.721.000	469.000	2.190.000	1.924.000	88	2.500.000	504.000	3.004.000	2.367.000	79
Verkeersvergunningen	185.000	46.000	231.000	126.000	55	373.000	76.000	449.000	255.000	57
Wet op de kansspelen	1.000	-	1.000	100	10	2.000	1.000	3.000	1.100	37
Ondergrondse infrastructuur	298.200	196.400	494.700	381.300	77	288.400	190.000	478.400	277.200	58
Overige	123.100	41.100	165.300	45.100	27	125.700	43.700	169.400	45.300	27
Legestabel (titel 2)										
Dienstenrichtlijn (evenementen)	457.300	352.200	809.500	104.500	13	244.000	187.000	431.000	61.000	14
Totaal legestabel	7.329.700	2.934.300	10.265.200	6.941.440	68	8.019.900	2.817.200	10.837.100	5.830.300	54
Overige heffingen										
Afvalstoffenheffing	17.094.000	2.949.000	20.044.000	18.748.000	94	16.980.000	2.949.000	19.929.000	19.148.000	96
Rioolheffing *	7.922.000	308.000	8.230.000	8.066.000	98	8.058.000	308.000	8.366.000	8.366.000	100
Marktgeden	161.000	53.000	214.000	159.000	74	186.000	53.000	239.000	106.000	44
Naheffingsaanslag parkeren	412.000	8.000	420.000	375.000	89	413.000	8.000	421.000	334.000	79
Lijkbezorging	1.021.000	73.000	1.094.000	484.000	44	1.072.000	73.000	1.145.000	713.000	62

* inclusief lasten en baten grootverbruik

De belangrijkste afwijkingen in de kostendekkendheid worden hieronder toegelicht:

- De lagere inkomsten van de omgevingsvergunning en de hogere inkomsten voor de persoonsdocumenten (leges burgerzaken) en de lijkbezorgingsrechten zijn onder het kopje 'Overzicht heffingen en belastingopbrengsten' al toegelicht. De kosten zijn maar gedeeltelijk afhankelijk van het aantal aanvragen, hierdoor zijn de kosten niet evenredig gestegen of gedaald met de inkomsten. Dit leidt tot een lagere kostendekkendheid voor de omgevingsvergunningen en een hogere voor de persoonsdocumenten en lijkbezorgingsrechten ten opzichte van de begroting.
- Bij de ondergrondse infrastructuur is de kostendekkendheid gedaald van 77% naar 58%. De inkomsten zijn lager dan verwacht, er zijn minder vergunningen aangevraagd en de aangevraagde vergunningen zijn in omvang kleiner dan verwacht. De kosten zijn ook hier maar gedeeltelijk afhankelijk van het aantal aanvragen.
- Voor de afvalstoffenheffing is de kostendekkendheid in werkelijkheid iets hoger dan in de begroting (begroot 94% en werkelijk 96%). De werkelijke lasten zijn lager dan begroot, dit komt onder andere door door schommelingen in de hoeveelheden en prijzen van de afvalstromen. De werkelijke baten zijn hoger dan begroot, dit komt omdat er meer aanslagen zijn opgelegd dan begroot.
- Bij de rioolheffing zijn de lasten in werkelijkheid iets hoger dan begroot. De baten zijn ook hoger dan begroot, dit komt doordat er meer/hogere aanslagen zijn opgelegd dan begroot. Voor niet uitgevoerd werk is een storting in de voorziening middelen derden gedaan.
- De inkomsten uit de marktgelden zijn lager dan begroot, er zijn minder marktstandplaatsen gebruikt. De kosten zijn hoger dan begroot, vooral de kosten voor elektriciteit zijn hoger geweest. Hierdoor is de kostendekkendheid gedaald van 74% naar 44%.

Lokale lastendruk

COELO-vergelijking

Jaarlijks verricht het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) onderzoek naar de gemeentelijke woonlasten. De publicatie daarvan vindt plaats in de Atlas van de Lokale Lasten. Onder de gemeentelijke woonlasten verstaat het COELO de OZB voor de eigenaar van een woning met een voor de betreffende gemeente geldende gemiddelde waarde, plus rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een meerpersoonshuishouden eventueel verminderd met een heffingskorting.

Door het COELO wordt jaarlijks een vergelijkend overzicht opgesteld van alle Nederlandse gemeenten. In dit overzicht, dat begint met de gemeente met de laagste heffingen (nr. 1) en eindigt met de gemeente met de hoogste heffingen, neemt Zoetermeer in 2025 positie 190 in. Dit was in 2024 positie 223. In onderstaande grafiek is de ontwikkeling opgenomen van de afgelopen vijf jaar. De verdere daling op de ranglijst komt waarschijnlijk doordat Zoetermeer de tarieven alleen heeft laten stijgen met de inflatie. Het kan zijn dat andere gemeenten de tarieven met meer dan alleen de inflatie hebben laten stijgen (ter dekking van begrotingstekorten). Het inflatiepercentage van Zoetermeer was relatief laag, omdat bij het berekenen van dit percentages correcties over voorgaande jaren zijn meegenomen. Dit doen niet alle gemeenten.



Ontwikkeling woonlasten 2020 - 2025

In onderstaand overzicht is de ontwikkeling van de woonlasten in Zoetermeer zichtbaar gemaakt voor de afgelopen jaren aan de hand van een woning van € 258.000 in 2020. Hierbij is rekening gehouden met de gemiddelde waardeontwikkeling van de woningen van de jaren 2020 tot en met 2025.

Woonlasten voor een woning met een meerpersoonshuishouden van 2020 t/m 2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Waarde	€ 258.000	€ 271.000	€ 298.000	€ 349.000	€ 371.000	€ 382.000
OZB	€ 396,46	€ 401,13	€ 413,25	€ 448,81	€ 449,65	€ 467,19
Afvalstoffenheffing	€ 284,60	€ 298,14	€ 311,77	€ 350,63	€ 361,66	€ 362,54
Rioolrecht	€ 111,79	€ 113,25	€ 116,63	€ 130,00	€ 134,38	€ 135,23
Gemeentelijke lasten	€ 792,86	€ 812,52	€ 841,66	€ 929,44	€ 945,69	€ 964,95

Kwijtschelding gemeentelijke heffingen en belastingen

Kwijtschelding is het sociale vangnet voor de lokale lastendruk. Zoetermeer houdt rekening met de draagkracht van de inwoners. In die visie past een zo ruim mogelijk kwijtscheldingsbeleid voor mensen die hun aanslagbiljet gemeentelijke belastingen door hun financiële situatie niet kunnen betalen. Zoetermeer hanteert daarom de maximale landelijke normen die gelden. Kwijtschelding wordt toegepast op rioolheffing, afvalstoffenheffing en onroerende-zaak belasting. Naast inwoners kunnen ook ondernemers, die minder verdienen dan het minimumloon en niet te veel vermogen hebben, kwijtschelding aanvragen. Kwijtschelding wordt dan toegepast op de woonlasten.

In 2025 hebben 4.603 mensen kwijtschelding aangevraagd voor gemeentelijke heffingen en belastingen. Na de toets van de in behandeling genomen aanvragen is 80% gehonoreerd. Het totaalbedrag aan kwijtschelding bedraagt € 1,6 mln., waarvan het grootste deel betrekking heeft op de afvalstoffenheffing (€ 1,2 mln.) en een belangrijk deel op de rioolheffing (€ 0,4 mln.). Aan OZB zijn maar hele kleine bedragen kwijtgescholden.

